

Banskoštiavnická Kalvária

Recept Hlasu Krakovian

Cukinový koláč

Potrebujeme:

lístkové cesto (balíček)

strúhanku

olej

vajíčko na potretie

Plnka: 400 g cukiny, 2 PL olivového oleja, 2 strúčiky cesnaku, rozmarín, petržlenovú vňať, 200 g feta syra, 2 - 3 vajíčka, 150 ml šľahačkovej smotany, 120 ml mlieka, soľ, mleté čierne korenie

Postup prípravy:

Cesto rozvaľkáme a položíme na studený plech tak, aby okraje boli zdvihnuté. Potom ho potrieme olejom, prepichnete vidličkou, nariedko poprášime strúhankou. Okraje potrieme rozšľahaným vajcom. Dáme na chladné miesto.

Na panvici popražíme celé strúčiky cesnaku s vetvičkou rozmarínu a pridáme cukiny nakrájané na plátky. Posolíme a okoreníme a na miernom ohni za občasného miešania podusíme. Potom vyberieme cesnak aj vetvičku rozmarínu a necháme vychladnúť. Keď vychladne, tak primiešame petržlenovú vňať a čerstvý posekaný rozmarín. Premiešame.

Vyberieme plech a posypeme nadrobno nakrájanou fetou, ďalej dáme cukinovú zmes, zalejeme vajcami rozšľahanými so smotanou, mliekom, soľou a korením.

Vložíme do predhriatej rúry a upečieme.

Dobrá chuť!

-moniq-

Samotné mesto Banská Štiavnica je kultúrnou pamiatkou. K jeho krásam patrí samozrejme aj Kalvária. Tá sa týči na vysokom vrchu po starom „Scharffenberg“, v preklade Ostrý vrch, ktorý má nadmorskú výšku 723 metrov.

Preto ju je vidieť zo všetkých strán nezávisle odkiaľ idete. Možno sa práve pri čítaní tohto článku pýtate, prečo píšem práve o štiavnickej kalvárii. Možno preto, že kto raz na ňu vyjde, nemôže na ňu zabudnúť. Každá moja návšteva Banskej Štiavnice sa nezaobíde bez návštevy Kalvárie. Kráčajúc úzkymi kamenistými cestami banskoštiavnickej kalvárie znova a znova precitujem veľkosť a duchovnosť tohoto miesta. A samozrejme aj úzkosť a ťažkosť, ktorú cítil náš Spasiteľ. To vďaka jej ostrému stúpaniu. Ale vrchol stojí za tú námahu, aj napriek tomu však vnímam aj jej krásu a jedinečnosť, lebo v nej vidím monument vypovedajúci o veľkosti Božej lásky. Chcem priniesť v skratke kúsok histórie.

Vznik Kalvárie

Ponorme sa do histórie tohto krásneho diela. Kalvária sa od posviacky až po dnešné dni stala významným mariánskym pútnickým miestom. Pýtate sa, kto bol autorom tohto veľkolepého komplexu? Bol to jezuita páter František Perger. Ten navrhol kompozíciu Kalvárie v duchu cirkevnej tradície. Nadviazal na odkaz sv. Heleny z čias starovekého Ríma a začiatkov kresťanstva. Stavba sa začala v roku 1744 a ukončila sa v roku 1751. Zvolil si rozsiahlu skladbu výjavov, počnúc Ježišovým odchodom z Nazaretu, hoci väčšina kalvárií sa začína až jeho odsúdením. Páter Perger celý komplex Kalvárie rozdelil na niekoľko častí. Prvú tvorili tri úvodné kaplnky, ďalšiu päť stavieb a kríž, umiestnené v osi. Vľavo rozmiestnil sedem zastavení spojených chodníkom, vpravo navrhol sedem ďalších zastavení. Podobajú sa kaplnkám. Základný kameň bol benedikovaný na sviatok Povýšenia sv. Kríža 14. septembra 1744. O rok bola dokončená prvá stavba Horný kostol. Pri tejto príležitosti sa konala farská procesia. Tento sviatok Povýšenia sv. Kríža bol začiatkom púti na Kalváriu.

Náklady na základné stavebné práce, ktoré boli vykonané, predstavovali 27245 zlatých a 22,5 grajciara. Prevažná väčšina z tejto sumy pochádzala z milodarov, zbierok, ofier, časť od mesta, banského erára a darov rodín. Veriaci z Banskej Štiavnice a okolia tu odpracovali mnoho

dní bez nároku na mzdu. Mnohé rodiny sa stali donátormi niektorých stavieb, najmä kaplniek. Komplex stavieb sa podarilo zasadiť do prírodného rámca vrchu a jeho úbočia. Na úpätí vrchu umiestnil Dolný kostol, nad kostolom je umiestnený kríž na kamennom podstavci a pod krížom plastika Sedembolestnej Panny Márie. Od Dolného kostola vľavo nahor a potom naspäť po pravej strane, meria 365 siah (asi 732 m), na spojnici medzi Dolným kostolom a krížom stojí kaplnka Svätých schodov. Vzorom boli sväté schody Lateránskej baziliky v Ríme. S tým rozdielom, že banskoštiavnické nie sú kamenné, ale drevené. V každom schode boli uložené relikvie. Výstup po schodoch musel pútnik absolvovať „koleňačky“ a na každom schode sa pomodlil. Potom sa schádzalo po pravej a ľavej strane samostatným schodiskom. V osi súmernosti svätých schodov nasleduje kaplnka „Ajhľa človek,“ stavebne riešená ako dvojpodlažná.

Od úrovne svätých schodov po pravej a ľavej strane od osi celého komplexu je rozmiestnených sedem kaplniek po každej strane. Po ľavej strane „Sedem bolestí Ježiša“ a po pravej strane „Sedem bolestí Panny Márie.“ Komplex Kalvárie na vrchole kopca uzatvára Horný kostol a Boží hrob. V júni roku 1751 navštívil kalváriu aj cisár František Lotrinský, ktorý sa zúčastnil aj na sv. omši.

Počas pobytu poukázal na Kalváriu 32 dukátov a neskôr z Viedne ešte 600 zlatých. Stal sa aj donátorom kaplnky, na ktorej je dodnes jeho rodinný erb. Zalesnenie Kalvárie malo pri pohľade z diaľky tvar kríža, a veľmi citlivo bolo vysadené najmä stromoradie pri úvodných kaplnkách. Vysadila to Banická a lesnícka akadémia. Vďaka úsiliu banskoštiavnického mestského farára Alojza Kranza a pod patronátom ostrihomského arcibiskupa a uhorského kardinála Alexandra Rudnaya, sa dosiahlo, že pápež Lev XIII. udelil 21. januára 1829 pre Kalváriu večné odpustky.

Kalvária s hĺbkou myšlienok, ktoré navodzuje, je oporou každému veriacemu človeku a jej výnimočné stvárnenie privedie k zamysleniu každého, kto ju navštívi.

Monika KONÍČKOVÁ

Birmovka v našej farnosti

Naša farnosť 26. júna 2011 preživala veľkú slávnosť, keď k nám zavítal trnavský arcibiskup Mons. Róbert Bezák. Prišiel medzi nás, aby s nami slávil svätú omšu, aby našej mládeži udelil sviatosť birmovania a aby nás všetkých povzbudil v nasledovaní Ježiša Krista.

Pre človeka a zvlášť mladého zdá byť príliš ťažké. Pretože na nie je ľahké zrieknuť sa svojho voľného času, záujmov, plánov, aby sa mohol venovať aj tej duchovnej oblasti svojho života. A predsa, predovšetkým vnútorné, duchovné úsilie pre dosiahnutie toho, ktorého dary prijímame nás ďalším smerovaní. A ono sa určite v našom každodennom živote bude natoľkorejavovať, nakoľkobudeme chcieť s Bohom spolupracovať. Naši chlapci a dievčatá mali možnosť pri mesačných stretnutiach zamýšľať sa nad tým, čo im ponúka tento svet a čo Boh. Nie je to ľahké, pretože tento svet ponúka ciele, ktoré človek môže celkom rýchlo dosiahnuť. A pritom sú veľmi lákavé, príjemné, pritažlivé. Niekedy človeka doslova ťahajú. Je to, ako tie voňavé kvety, ktoré na nás pôsobia neuveriteľnou krásou, dokonalosťou, či vôňou. A predsa to vedomie, že po čase aj ten najkrajší kvet zvädne, uschne a zanikne, nás núti pozeráť sa aj niekam ďalej, kde nadobudneme väčšiu istotu. Preto upierame svoj zrak aj inde, k večnosti, k Bohu – Duchu svätému. To, čo nám ponúka Boh, sa nám na počiatku

Anton ZOŇ
farár



● Foto: S. Sedlák

Tradičný futbalový turnaj v Krakovianoch v daždivom počasí

V nedeľu 3. júla 2011 sa pri príležitosti 80. výročia založenia organizovaného futbalu v obci Krakovany uskutočnil tradičný futbalový turnaj. Jediné, čo toto zaujímavé podujatie znepríjemnilo, bolo chladné a daždivé počasie. No napriek tomu si cestu na krakoviansky štadión našla početná divácka kulisa.

Zápasy sa hrali 2x 35 minút, finále 2x40 min. Turnaj sa začal prvým duelom, v ktorom nastúpil domáci FK Krakovany (5.liga Západ) proti TJ Slovan Ostrov (Oblasťná súťaž sk.B). V zápase strelecky dominovali futbalisti Krakovian, no napokon doplatili na slabú efektívnosť v koncovke a vo finálnych príhrávkach. Domáci Ondrejka síce otvoril skóre stretnutia, Ostrovania však využili drobné zaváhania domácej obrany, dvomi gólmi otočili zápas a postúpili do finále. V druhom stretnutí nastúpil MFK Vrbové (2.liga Západ) proti OFK Trebatice (5.liga Západ), papierové predpoklady sa premietli aj na ihrisku a do finále, napriek snahe Trebatíc, no bez gólového efektu, po výhre postúpilo Vrbové. V súboji o „bronzovú“ priečku sa teda stretli odvekí rivali Krakovany a Trebatice. V tomto stretnutí bol prvý polčas ešte vyrovnaný, ale v tom druhom jasne strelecky i gólovo dominovali Krakovanci. Z tretieho miesta sa teda tešili domáci športovci. Finále medzi Vrbovým a Ostrovom bolo napriek veľkej priepasti, čo sa týka súťaží, v ktorých mužstvá hrajú, veľmi vyrovnané. Aj keď treba dodať, že i vďaka množstvu nepremených šancí futbalistov z rodiska Mórica Beňovského. Polčas skončil bezgólovo, no v druhom dejstve si Vrbové tesným víťazstvom zabezpečilo celkový triumf v turnaji. Dvojgólové vedenie Vrbového už stihli Ostrovania len skorigovať jedným presným zásahom. Napriek tomu si mužstvo Ostrova druhým miestom v kvalitnej konkurencii napravilo reputáciu po nevydarenom turnaji v Šípkovom. Na turnaji „pískala“ rozhodcovská trojica Ivan Bihári a Daniel Ondriaga z Hlohovca a Michal

Pavlovič zo Šúroviec. Všetci diváci si mohli počas celého turnaja pochutiť na zabíjačkových špecialitách a dobrom občerstvení. **Sumár stretnutí:** 1. zápas: FK Krakovany - TJ Slovan Ostrov 1:2 (0:0), góly: Ondrejka - Motýľ, Kabát Pavol 2. zápas: MFK Vrbové - OFK Trebatice 2:0 (1:0), góly: Krajčovič Peter, Sumer Juraj (11m) 3. miesto: FK Krakovany - OFK Trebatice 5:0 (1:0), góly: Ďuračka, Čáp, Hlaváč, Feranec, Kubran Matúš Finále: TJ Slovan Ostrov - MFK Vrbové 1:2 (0:0) Motýľ - Gažík Tomáš 2 (1 z 11m), Najlepší strelci: Motýľ (Ostrov), Gažík Juraj FILO



● Prekvapením turnaja bolo 2.miesto Ostrova.

Foto: L. Žitnanský